

Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seuran hallitus vuonna 2006

Uusi hallitus valittiin Rovaniemellä VI Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen päivien, VIEPÄn, aikana pidetyssä vuosikokouksessa 30.3.2006. Seuran hallitus toimii myös Idäntutkimus-lehden toimitusneuvostona.

Puheenjohtaja

Soili Nystén-Haarala
soili.nysten-haarala@joensuu.fi

Jäsenet

Leo Granberg
leo.granberg@helsinki.fi

Kimmo Elo
kimmo.elo@utu.fi

Tomi Huttunen
tomi.huttunen@helsinki.fi

Juha Kotilainen
juha.kotilainen@joensuu.fi

Minna Piipponen
minna.piipponen@joensuu.fi

Katri Pynnöniemi
katri.pynnoniemi@saunalahti.fi

Ilmari Susiluoto
ilmari.susiluoto@helsinki.fi

Mikko Ylikangas
mikko.ylikangas@aka.fi

Varajäsenet

Pekka Hakamies
pekka.hakamies@joensuu.fi

Arto Luukkanen
arto.luukkanen@joensuu.fi

Jukka Pietiläinen
jukka.pietilainen@uta.fi

Marina Vituhnovskaja
marina.vituhnovskaja@saunalahti.fi

Muotokuvia ja naamioita

Tampereen yliopiston slaavilaisen filologian oppiaine järjesti 4.-5.5.2006 kansainvälisen konferenssin *Femininity as Masquerade*, Naisellisuus naamiaisina. Helsingin yliopiston venäläisen kirjallisuuden tutkimus esittäytyi muutama päivä myöhemmin (10.5.) otsikolla *Venäläisiä muotokuvia*. Yhdessä nämä tapahtumat antavat hyvän kuvan Suomessa harrastettavasta alan tutkimuksesta sekä heijastelevat kotimaisia ja kansainvälisiä tutkimuksellisia linjoja.

Femininity as Masquerade -konferenssin sisällöllisenä tar-

koituksena oli pohtia sukupuolen esittämistä venäläisessä ja puolalaisessa naisten kirjoittamassa kirjallisuudessa *masquerade*-käsitteen avulla. Käsite juontaa feministisestä teoriasta ja viittaa käsitykseen sukupuolesta sosiaalisena konstruktiona – esittämisenä, jäljittelynä tai performaationa. Lähtökohtana on Freudin oppilaan Joan Riviérin artikkeli *Womanliness as Masquerade* (1929), jossa hän toteaa, että ”naisellinen” käyttäytyminen on naamioita, jonka takana ei ole mitään essentiaa. Kysymys ”naisellisen” ontologiasta on pitkään hallinnut

keskustelua ja myös *masquerade*-käsitteistö liittyy siihen. Se voi viitata sekä siihen, että mitään naisellista ei ole tai että se ei voi ilmetä. Naisellisuus naamiaisina sisältää myös ajatuksen siitä, että naisellisuus on tietoinen tiedostamaton käyttäytymisen strategia. Konferenssiesitelmät suhtautuivat käsitteen historiaan melko vapaamielisesti.

Konferenssin sisältö ja käytännön järjestely olivat pitkälti Tampereen yliopiston puolan kielen lehtorin, Urszula Chowaniec vastuulla, joskin naiskirjallisuuden tutkimuksen perinne antoi konferenssin järjestämiselle tarvittavan pohjan. Chowaniec esitteli tutkimuskohteensa Irena Krzywickan tuotannon ”todellisen naisellisuuden” etsintää.

Konkreettisimmillaan *masquerade* ymmärrettiin sosiaalisena toimintana. Nona Shanazarian (Kuban) esitteli antropologista tutkimustaan Nagorno-Karabahin alueen perheinstituutiosta ja sen naiselle tarjoamista käyttäytymisstrategioista. Marija Litovskaja (Jekaterinburg) tarkasteli oman aikamme nuorille tytöille suunnattuja lehtiä. Agnieszka Weselin ja Agnieszka Klosin esitelmissä kiinnostuksen kohteena oli Internet lesbisen identiteetin muotoutumisen ja ilmentämisen välineenä. Kiinnostava oli Agnieszka Mirahinan esitelmä venäläisistä ”naisrokkareista” Svetlana Surganovasta, Zemfira Ramadanovasta ja Diana Arbeninasta. Esiintyvistä muusikoista on lyhyt matka itseään esittävään kirjailijaan.

Kirjallisuudentutkimuksessa naamio-käsitettä on pitkään käytetty kuvaamaan kirjailijan itsensä esittämistä joko pseudonymikäytäntöjen avulla tai kaunokirjallisessa tekstissä mukana olevana ”kirjailijana”. Marina Abaševa (Perm) käsittelee otsikolla